

Abstrakt

Hlavním cílem této práce bylo zjistit pomocí dotazníkového šetření chování a postoj českých kuřáků ve vztahu k e-cigaretám, bezdýmnému tabáku a snižování počtu cigaret. Tyto Harm reduction metody jsou žádoucí pro kuřáky cigaret, kteří momentálně nemohou nebo nechtějí přestat, protože prevalence kouření a úmrtnost na nemoci spojené s kouřením jsou vysoké. Teoretická část se zabývá základními pojmy ve vztahu k tabáku, epidemiologií užívání, legislativními opatřeními a především méně rizikovými alternativami užívání tabáku a nejnovějšími výzkumnými daty o nich.

V praktické části jsou uvedeny metody sběru a analýzy dat, které vycházejí z kvantitativního výzkumu prováděného pomocí dotazníku a především výsledky tohoto šetření. Cílovou skupinou byli lidé žijící na území ČR, kteří jsou uživateli tabáku a jsou starší 15 let. Celkový počet respondentů byl 302. Sesbíraná data pomocí internetového portálu vyplnto.cz a osobně v různých firmách v Praze a náhodných kolemjdoucích, byla zpracována ve statistickém programu R a Microsoft Excel. Metody jsou popisně statistické. V první části výsledků jsou uvedena prevalenční data, která jsou v porovnání s výsledky Českého zdravotního ústavu (2012) téměř totožná. Dále bylo vybráno několik vzájemných proměnných a byl zkoumán vztah mezi nimi. Mezi nejdůležitější výsledky patří, že odpovídající často nesouhlasili nebo spíše nesouhlasili, že by elektronická cigareta mohla pomoci přestat kouřit. Nejčastěji s tím nesouhlasili vysokoškolsky vzdělaní lidé a lidé, kteří e-cigaretu nevyzkoušeli. Potřebu pořídit si elektronickou cigaretu měli spíše silní kuřáci nad 21 cigaret denně. Lidé, kteří si poříдили elektronickou cigaretu, častěji souhlasili s e-cigaretou jako pomocníkem při odvykání kouření.

Z práce vyplynulo, že čeští kuřáci příliš nevyužívají Harm reduction metod. Zajímavé by bylo zjistit, zda si myslí, že jsou tyto metody stejně či méně škodlivé. Na toto téma není v českém jazyce příliš mnoho výzkumů a informovanost je pravděpodobně nízká. Nabízí se zapojení lékařů a zdravotnických pracovníků, kteří by mohli i přes nezáměr pacienta přestat kouřit, šířit metody o snižování rizik.

Klíčová slova:

-harm reduction – tabák – kouření – elektronické cigarety – bezdýmný tabák - redukce